

**Briuselis, 2025 m. liepos 1 d.
(OR. en)**

10971/25

**ECOFIN 901
UEM 355
SOC 468
EMPL 325
COMPET 649
ENV 618
EDUC 292
ENER 316
JAI 936
GENDER 145
JEUN 176
SAN 402
ECB
*EIB***

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	TARYBOS REKOMENDACIJA dėl Kroatijos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

Delegacijoms pridedamas pirmiau nurodytas Komisijos pasiūlymu COM(2025) 211 final grindžiamas Tarybos rekomendacijos projektas, kurį peržiūrėjo ir dėl kurio susitarė įvairūs Tarybos komitetai ir kurio galutinę redakciją parengė Ekonomikos ir finansų komitetas.

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Kroatijos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97¹, ypač į jo 3 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadą,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

¹ OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>.

kadangi:

Bendrosios nuostatos

- (1) Reglamente (ES) 2024/1263, kuris įsigaliojo 2024 m. balandžio 30 d., nurodyti ekonomikos valdymo sistemos tikslai – skatinti patikimus bei tvarius viešuosius finansus, tvarų ir integracinį ekonomikos augimą ir atsparumą pasitelkiant reformas bei investicijas ir neleisti susidaryti perviršiniam valdžios sektoriaus deficitui. Reglamente nustatyta, kad Taryba ir Komisija, vadovaudamosi SESV nustatytais tikslais ir reikalavimais, Europos semestro kontekste vykdo daugiašalę priežiūrą. Europos semestro veikla apima visų pirma konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų rengimą ir įgyvendinimo priežiūrą. Be to, tuo reglamentu valstybės narės skatinamos priimti atsakomybę už fiskalinę politiką ir jame akcentuojamas vidutinės trukmės laikotarpis, taip pat veiksmingesnis bei nuoseklesnis vykdymo užtikrinimas. Kiekviena valstybė narė privalo Tarybai ir Komisijai pateikti nacionalinį vidutinės trukmės laikotarpio (priklausomai nuo nacionalinio teisėkūros ciklo trukmės, 4 arba 5 metų) fiskalinį struktūrinį planą, kuriame išdėstomi jos fiskaliniai, reformų ir investicijų įsipareigojimai. Tame plane nustatytas grynųjų išlaidų² planas turi atitikti reglamento reikalavimus, įskaitant reikalavimus užtikrinti, kad valdžios sektoriaus bendroji skola būtų pradėta patikimai mažinti arba ir toliau būtų patikimai mažinama ne vėliau kaip iki koregavimo laikotarpio pabaigos arba kad ji išliktų apdairaus lygio, t. y. mažesnė nei 60 % bendrojo vidaus produkto (BVP), ir kad per vidutinės trukmės laikotarpį valdžios sektoriaus deficitas būtų sumažintas ir nesiektų Sutartyje nustatytos 3 % BVP pamatinės vertės ir (arba) toks išliktų. Koregavimo laikotarpis gali būti pratęsiamas ne daugiau kaip trejais metais, jeigu valstybė narė įsipareigoja vykdyti atitinkamas reformas ir investicijas pagal reglamente nustatytus kriterijus.

² Grynosios išlaidos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1263 2 straipsnio 2 punkte: grynosios išlaidos – valdžios sektoriaus išlaidos, atėmus: i) palūkanų išlaidas; ii) diskrecines pajamų priemones; iii) Sąjungos programų išlaidas, kurios visiškai atitinka pajamas iš Sąjungos fondų; iv) nacionalines išlaidas bendram Sąjungos finansuojamų programų finansavimui; v) bedarbio pašalpų išlaidų ciklinius elementus ir vi) vienkartinės bei kitas laikinas priemones.

- (2) 2021 m. vasario 19 d. įsigaliojo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241³, kuriuo nustatyta Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (toliau – EGADP). Pagal EGADP valstybėms narėms teikiama finansinė parama reformoms ir investicijoms įgyvendinti, t. y. teikiama Sąjungos finansuojama fiskalinė paskata. Pagal Europos ekonominės politikos koordinavimo semestro prioritetus EGADP prisideda prie ekonomikos bei socialinio atsigavimo, kartu skatindama tvarias reformas ir investicijas, kuriomis visų pirma remiama valstybių narių žalioji ir skaitmeninė pertvarkos ir didinamas jų ekonomikos atsparumas. Ji taip pat padeda stiprinti viešųjų finansų būklę ir skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu, didinti teritorinę sanglaudą Sąjungoje ir remti tolesnį Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimą;
- (3) 2023 m. vasario 27 d. priimtu Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2023/435⁴ (toliau – „REPowerEU“) siekiama laipsniškai panaikinti Sąjungos priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro importo. Tai padeda užtikrinti Sąjungos energetinį saugumą ir įvairinti jos energijos tiekimo šaltinius, kartu didinant atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, energijos kaupimo pajėgumus ir energijos vartojimo efektyvumą. Kroatija į nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukė naują skyrių „REPowerEU“, kad būtų galima finansuoti pagrindines reformas ir investicijas, kurios padės pasiekti „REPowerEU“ tikslus;

³ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, (OL L 57, 2021 2 18, p. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

⁴ 2023 m. vasario 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/435, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/241, kiek tai susiję su skyriais „REPowerEU“ ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 bei (ES) 2021/1755 ir Direktyva 2003/87/EB (OL L 63, 2023 2 28, p. 1), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj>).

- (4) 2021 m. gegužės 15 d. pagal Reglamento (ES) 2021/241 18 straipsnio 1 dalį Kroatija Komisijai pateikė nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Pagal to reglamento 19 straipsnį Komisija, vadovaudamasi V priede pateiktomis vertinimo gairėmis, įvertino ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano aktualumą, veiksmingumą, efektyvumą ir darną. 2021 m. liepos 28 d. Taryba priėmė Įgyvendinimo sprendimą, kuriuo patvirtinamas Kroatijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimas⁵; 2023 m. gruodžio 7 d. pagal 18 straipsnio 2 dalį tas sprendimas buvo iš dalies pakeistas, kad būtų atnaujintas negrąžintinos finansinės paramos didžiausias finansinis įnašas ir įtrauktas skyrius „REPowerEU“⁶. Paramos dalių išmokėjimas priklauso nuo pagal 24 straipsnio 5 dalį Komisijos priimamo sprendimo, kad Kroatija patenkinamai pasiekė Tarybos įgyvendinimo sprendime nustatytas atitinkamas tarpines ir galutines reikšmes. Kad būtų laikoma, jog tam tikros reformos ar investicijos tarpinės ir galutinės reikšmės pasiektos patenkinamai, turi būti neregresuojama ankstesnių tos pačios reformos ar investicijos reikšmių atžvilgiu;

⁵ 2021 m. liepos 28 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas dėl Kroatijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo (ST 10687/2021).

⁶ 2023 m. gruodžio 7 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas, kuriuo iš dalies keičiamas 2021 m. liepos 28 d. Įgyvendinimo sprendimas dėl Kroatijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo (ST 15834/2023).

- (5) 2025 m. sausio 21 d. Taryba, remdamasi Komisijos rekomendacija, priėmė rekomendaciją, kuria pritariama Kroatijos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui⁷. Planas pateiktas pagal Reglamento (ES) 2024/1263 11 straipsnį ir 36 straipsnio 1 dalies a punktą, jis apima 2025–2028 m. laikotarpį, o jame pateiktas fiskalinis koregavimas paskirstytas per ketverius metus;
- (6) 2024 m. lapkričio 26 d. Komisija priėmė nuomonę dėl Kroatijos 2025 m. biudžeto plano projekto. Tą pačią dieną Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė 2025 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Kroatija nenurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Be to, Komisija priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos ir pasiūlymą dėl 2025 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo politikos gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas. Taryba Rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos⁸ priėmė 2025 m. gegužės 13 d., o bendrą užimtumo ataskaitą – 2025 m. kovo 10 d.;

⁷ 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomendacija, kuria patvirtinamas Kroatijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas, OL C/2025/638, 2025 2 10.

⁸ 2025 m. gegužės 13 d. Tarybos rekomendacija dėl euro zonos ekonominės politikos (OL C, C/2025/2782, 2025 5 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj>).

- (7) 2025 m. sausio 29 d. Komisija paskelbė konkurencingumo kelrodį – strateginę programą, kuria siekiama per ateinančius penkerius metus padidinti ES konkurencingumą pasaulyje. Joje nustatytos trys tvariam ekonomikos augimui būtinos transformacijos: i) inovacijos; ii) priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas ir konkurencingumas ir iii) saugumas. Kad būtų panaikintas atotrūkis inovacijų srityje, ES siekia skatinti pramonės inovacijas, remti startuolių augimą įgyvendindama tokias iniciatyvas kaip ES startuolių ir veiklą plečiančių įmonių strategija ir skatinti tokių pažangių technologijų kaip dirbtinis intelektas ir kvantinė kompiuterija diegimą. Siekdama žalesnės ekonomikos, Komisija parengė išsamų Įperkamos energijos veiksmų planą ir nustatė švarios pramonės kursą, kuriais užtikrinama, kad perėjimas prie švarios energijos išliktų ekonomiškai efektyvus, palankus konkurencingumui, visų pirma intensyviai energiją vartojančiuose sektoriuose, ir skatintų augimą. Siekdama sumažinti pernelyg didelę priklausomybę ir padidinti saugumą, Sąjunga yra pasiryžusi stiprinti pasaulines prekybos partnerystes, įvairinti tiekimo grandines ir užsitikrinti prieigą prie ypatingos svarbos žaliavų ir švarios energijos šaltinių. Šie prioritetai grindžiami horizontaliaisiais įgalinamaisiais veiksniais, t. y. reglamentavimo supaprastinimu, bendrosios rinkos gilinimu, konkurencingumo finansavimu ir santaupų ir investicijų sąjunga, skatinimu ugdyti įgūdžius ir kurti kokybiškas darbo vietas ir geresniu ES politikos koordinavimu. Konkurencingumo kelrodis suderintas su Europos semestru, taip užtikrinant, kad valstybių narių ekonominė politika derėtų su Komisijos strateginiais tikslais ir būtų laikomasi vienodo požiūrio į ekonomikos valdymą, kuriuo visoje Sąjungoje skatinamas tvarus augimas, inovacijos ir atsparumas;

- (8) 2025 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras toliau vykdomas tuo pat metu įgyvendinant EGADP. Kad būtų įgyvendinti Europos semestro politikos prioritetai, vis dar itin svarbu visapusiškai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, nes šie planai padeda veiksmingai spręsti visus per kelerius pastaruosius metus konkrečioms šalims pateiktose rekomendacijose nustatytus uždavinius arba didelę jų dalį. Šios konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos tebėra aktualios ir pagal Reglamento (ES) 2021/241 21 straipsnį iš dalies pakeistų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų vertinimui;
- (9) 2025 m. konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos apima pagrindinius ekonominės politikos uždavinius, kurie nepakankamai sprendžiami į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtrauktomis priemonėmis, atsižvelgiant į atitinkamus uždavinius, nustatytus 2019–2024 m. konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose;
- (10) 2025 m. birželio 4 d. Komisija paskelbė 2025 m. Kroatijai skirtą šalies ataskaitą. Joje įvertinta pažanga, Kroatijos padaryta įgyvendinant atitinkamas jai skirtas rekomendacijas, ir apžvelgta, kaip ji įgyvendina ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Remiantis šia analize, šalies ataskaitoje nurodyti Kroatijai kylantys aktualiausi uždaviniai. Be to, joje įvertinta pažanga, Kroatijos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant Sąjungos 2030 m. pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo bei socialinės atskirties mažinimo srityse, taip pat pažanga siekiant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų;

Metinės pažangos ataskaitos vertinimas

- (11) 2025 m. sausio 21 d. Taryba Kroatijai rekomendavo tokį didžiausią grynujų išlaidų augimo tempą: 2025 m. – 6,4 %, 2026 m. – 4,9 %, 2027 m. – 4,1 % ir 2028 m. – 3,7 %, o tai atitinka didžiausią bendrą augimo tempą, apskaičiuotą remiantis 2023 m., t. y. 26,2 % 2025 m., 32,3 % 2026 m., 37,8 % 2027 m. ir 42,9 % 2028 m. 2025 m. gegužės 22 d. Kroatija pateikė metinę pažangos ataskaitą⁹ dėl rekomenduojamo didžiausio grynujų išlaidų augimo tempo laikymosi ir reformų bei investicijų, kuriomis reaguojama į pagrindinius uždavinius, nustatytus šaliai skirtose Europos semestro rekomendacijose, įgyvendinimo. Metinė pažangos ataskaita taip pat atspindi Kroatijos pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį du kartus per metus teikiamas pažangos, padarytos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, ataskaitas;
- (12) Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą ir jo padariniai yra egzistencinis iššūkis Europos Sąjungai. Komisija rekomendavo koordinuotai aktyvuoti Stabilumo ir augimo pakto nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą, kad būtų galima remti ES pastangas greitai ir reikšmingai padidinti gynybos išlaidas, ir 2025 m. kovo 6 d. Europos Vadovų Taryba šiam pasiūlymui pritarė. Gavusi 2025 m. gegužės 27 d. Kroatijos prašymą, [data; OL: kaip datą prašom įrašyti 2025 m. liepos 8 d.] Taryba, remdamasi Komisijos rekomendacija, priėmė rekomendaciją, kuria Kroatijai leidžiama nukrypti nuo rekomenduojamo didžiausio grynujų išlaidų augimo tempo ir jį viršyti¹⁰;

⁹ 2025 m. metinės pažangos ataskaitos pateikiamos https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

¹⁰ Tarybos rekomendacija, kuria Kroatijai leidžiama nukrypti nuo Tarybos pagal Reglamentą (ES) 2024/1263 nustatyto didžiausio grynujų išlaidų augimo tempo (nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos aktyvavimas), OL ... [OL: šioje išnašoje prašom įrašyti dokumente ST 10470/25 išdėstytos Tarybos rekomendacijos nuorodą ir priėmimo datą].

- (13) remiantis Eurostato patvirtintais duomenimis¹¹, Kroatijos valdžios sektoriaus deficitas padidėjo nuo 0,8 % BVP 2023 m. iki 2,4 % 2024 m., o valdžios sektoriaus skola sumažėjo nuo 61,8 % BVP 2023 m. pabaigoje iki 57,6 % 2024 m. pabaigoje. Pagal Komisijos skaičiavimus, šie pokyčiai atitinka 17,4 % grynujų išlaidų augimo tempą 2024 m. 2025 m. metinėje pažangos ataskaitoje Kroatijos įvertintas grynujų išlaidų augimas 2024 m. sudaro 17,5 %. Remiantis Komisijos įverčiais, 2024 m. fiskalinė politika¹², apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, buvo skatinamoji (1,8 % BVP);
- (14) remiantis metine pažangos ataskaita, pagal makroekonominį scenarijų, kuriuo grindžiamos Kroatijos biudžeto projekcijos, numatoma, kad 2025 m. realusis BVP augs 3,3 %, o prognozuojama infliacija pagal VKI 2025 m. bus 2,9 %. Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad realusis BVP išaugs 3,2 % 2025 m. ir 2,9 % 2026 m., o infliacija pagal SVKI bus 3,4 % 2025 m. ir 2,0 % 2026 m.;

¹¹ Eurostato euro rodikliai, 2025 04 22.

¹² Fiskalinės politikos kryptis apibrėžiama kaip pagrindinės valdžios sektoriaus biudžeto būklės metinio pokyčio matas. Ja siekiama įvertinti ekonominę paskatą, kurią lemia tiek nacionalinėmis, tiek ES biudžeto lėšomis finansuojama fiskalinė politika. Fiskalinės politikos kryptis vertinama kaip i) vidutinės trukmės laikotarpio potencialaus augimo ir ii) pirminių išlaidų, atėmus diskrecines pajamų priemonės, bet įskaitant išlaidas, finansuojamas teikiant negrąžintiną paramą (dotacijas) iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų ir kitų Sąjungos fondų, pokyčio skirtumas.

- (15) metinėje pažangos ataskaitoje numatoma, kad 2025 m. valdžios sektoriaus deficitas padidės iki 2,9 % BVP, o valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2025 m. pabaigos sumažės iki 56,9 %. Šie pokyčiai atitinka 7,6 % grynąjų išlaidų augimą 2025 m. Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2025 m. valdžios sektoriaus deficitas bus 2,7 % BVP. Deficito padidėjimas 2025 m. daugiausia atspindi spartų kapitalo išlaidų augimą, kurį skatina numatomas didesnis EGADP įgyvendinimas, viešojo sektoriaus darbo užmokesčio reformos perkėlimas į kitą laikotarpį ir tolesnis pensijų išlaidų padidėjimas dėl indeksavimo formulės pokyčio. Pagal Komisijos skaičiavimus, šie pokyčiai atitinka 7,9 % grynąjų išlaidų augimą 2025 m. Remiantis Komisijos įverčiais, 2025 m. fiskalinė politika, apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, bus skatinamoji (0,8 % BVP). Valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2025 m. pabaigos turėtų sumažėti iki 56,3 %. Skolos santykio su BVP sumažėjimas 2025 m. daugiausia atspindi numatomo nominaliojo BVP augimo vardiklio poveikį;

- (16) Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės negrąžintina parama (dotacijomis) 2025 m. finansuojamos valdžios sektoriaus išlaidos sudarys 1,8 % BVP, palyginti su 0,9 % BVP 2024 m. Išlaidų finansavimas Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės negrąžintina parama suteikia galimybių vykdyti aukštos kokybės investicijas ir našumą skatinančias reformas be tiesioginio poveikio Kroatijos valdžios sektoriaus balansui ir skolai;
- (17) valdžios sektoriaus išlaidos gynybai Kroatijoje 2021 m. sudarė 1,0 % BVP, 2022 m. – 1,0 % BVP, o 2023 m. – 1,3 % BVP¹³. Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad gynybos išlaidos sieks 1,4 % BVP 2024 m. ir 1,5 % BVP 2025 m. Tai 0,5 procentinio punkto BVP daugiau nei 2021 m. Nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos aktyvavimo laikotarpiu (2025–2028 m.) Kroatijai leidžiama peržiūrėti valdžios sektoriaus išlaidų prioritetus arba padidinti valdžios sektoriaus pajamas, kad ilgam padidintos gynybos išlaidos nekeltų pavojaus fiskaliniam tvarumui vidutinės trukmės laikotarpiu;

¹³ Eurostatas, valdžios sektoriaus išlaidos pagal valstybės funkcijų klasifikatorių (COFOG). Dėl COFOG ir NATO apibrėžčių metodinių skirtumų COFOG apibrėžtimi pagrįstos išlaidos gali skirtis nuo NATO apibrėžtimi pagrįstų išlaidų.

- (18) Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad Kroatijos grynosios išlaidos 2025 m. išaugs 7,9 %, o bendrai 2024 ir 2025 m. – 26,6 %. Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad Kroatijos grynujų išlaidų augimas 2025 m. bus didesnis už rekomenduojamą didžiausią augimo tempą, o tai atitinka 0,6 % BVP metinį nuokrypį¹⁴. Vertinant 2024 ir 2025 m. kartu, taip pat numatoma, kad bendras grynujų išlaidų augimo tempas viršys rekomenduojamą didžiausią augimo tempą ir atitinkamas nuokrypis sudarys 0,2 % BVP. Tačiau, remiantis dabartinėmis gynybos išlaidų projekcijomis, numatomas nuokrypis neviršija pagal nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą leidžiamo lankstumo ribų;
- (19) į metinę pažangos ataskaitą neįtrauktos biudžeto projekcijos po 2025 m. Remiantis iki prognozės duomenų galutinės datos turėta informacija apie politikos priemones, Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2026 m. valdžios sektoriaus deficitas sudarys 2,6 % BVP. Šie pokyčiai atitinka 4,9 % grynujų išlaidų augimą 2026 m. Remiantis Komisijos įverčiais, numatoma, kad 2026 m. fiskalinė politika, apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, bus iš esmės neutrali. Komisija prognozuoja, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2026 m. pabaigos padidės iki 56,4 %. Skolos santykio su BVP padidėjimas 2026 m. daugiausia atspindi skolą didinančius atsargų ir srautų koregavimus;

¹⁴ Nuo 2026 m. šie skaičiai atspindės kontrolės sąskaitoje, įsteigtoje pagal Reglamento (ES) 2024/1263 22 straipsnį.

Pagrindiniai politikos uždaviniai

- (20) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies b punktą ir to reglamento V priedo 2.2 kriterijų, į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukta daug viena kitą papildančių reformų ir investicijų, kurios turi būti įgyvendintos ne vėliau kaip 2026 m. Numatoma, kad jos padės veiksmingai spręsti visus atitinkamose konkrečiai šaliai skirtose rekomendacijose nustatytus uždavinius arba didelę jų dalį. Kad būtų padidintas Kroatijos ilgalaikis konkurencingumas vykdant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir kartu užtikrinant socialinį teisingumą, per šį trumpą laikotarpį labai svarbu užbaigti veiksmingą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimą. 2025 m. birželio 4 d. priimtame Komisijos komunikate „Priemonė „NextGenerationEU“. Laikotarpis iki 2026 m.“ paaiškinamas priemonės pabaigoje taikytinas tvarkaraštis ir pateikiamos gairės valstybėms narėms iki 2026 m. rugpjūčio 31 d. maksimizuoti įgyvendinimą, be kita ko, gairės dėl to, kaip toliau racionalizuoti savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, pateikiami pagrindiniai pasirinkimai, į kuriuos reikia atsižvelgti tuos planus peržiūrint, taip pat pabrėžiama, jog svarbu iš anksto vykdyti kruopštų bendrą planavimą, kad 2026 m. būtų pateikti paskutiniai mokėjimo prašymai. Kroatija jau padarė pažangą įgyvendindama savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytas reformas ir investicijas. Siekiant iki 2026 m. rugpjūčio mėn. įvykdyti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įsipareigojimus, Kroatijai labai svarbu paspartinti reformų ir investicijų įgyvendinimą sprendžiant atitinkamus uždavinius, susijusius su administracinių gebėjimų apribojimais, sudėtingomis viešųjų pirkimų procedūromis, užsitęsusiais leidimų išdavimo procesais, ir gerinant koordinavimą. Kad būtų užtikrinta plataus masto atsakomybė už sėkmingą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimą, itin svarbus tebėra sistemingas vietos ir regionų valdžios institucijų, socialinių partnerių, pilietinės visuomenės ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas;

- (21) Kroatijoje paspartėjo sanglaudos politikos programų, apimančių paramą iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), Teisingos pertvarkos fondo (TPF), „Europos socialinio fondo +“ (ESF+) ir Sanglaudos fondo, įgyvendinimas. Svarbu ir toliau dėti pastangas, kuriomis siekiama užtikrinti, kad šios programos būtų greitai įgyvendinamos, ir kartu kuo labiau padidinti jų poveikį vietoje. Kroatija jau imasi veiksmų pagal savo sanglaudos politikos programas, kad padidintų konkurencingumą ir augimą, kartu didindama socialinę sanglaudą. Be to, Kroatija ir toliau susiduria su sunkumais, be kita ko, susijusiais su konkurencingumo ir inovacijų rezultatų gerinimu, įperkamu būstu, hidrologiniu atsparumu, aktyvia darbo rinkos politika nepalankioje padėtyje esančioms grupėms, kvalifikacijos kėlimu ir perkvalifikavimu, ilgalaikė priežiūra ir deinstitucionalizavimu. Pagal Reglamento (ES) 2021/1060 18 straipsnį Kroatija, atlikdama sanglaudos politikos fondų laikotarpio vidurio peržiūrą, turi peržiūrėti kiekvieną programą, atsižvelgdama, be kita ko, į 2024 m. šaliai skirtose rekomendacijose nustatytus uždavinius. 2025 m. balandžio 1 d. priimtais Komisijos pasiūlymais¹⁵ kiekvienos programos laikotarpio vidurio peržiūros rezultatų vertinimo pateikimo terminas pratęsiamas po 2025 m. kovo 31 d. Jais taip pat suteikiama lankstumo galimybių, kad būtų padedama paspartinti programų įgyvendinimą, ir paskatų valstybėms narėms sanglaudos politikos išteklius paskirstyti penkioms Sąjungos strateginėms prioritetinėms sritims, t. y. strateginių technologijų konkurencingumui, gynybai, būstui, hidrologiniam atsparumui ir energetikos pertvarkai, taip pat investicijoms į įgūdžius prioritetiniuose sektoriuose, kartu ESF+ programose daugiausia dėmesio ir toliau skiriant pažeidžiamiausioje padėtyje esantiems asmenims;

¹⁵ Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO, kuriuo dėl konkrečių priemonių strateginiams uždaviniams spręsti atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/1058 ir (ES) 2021/1056 (COM(2025) 123 final).

- (22) Europos strateginių technologijų platforma (STEP) suteikia galimybę investuoti į vieną iš pagrindinių ES strateginių prioritetų, stiprinant ES konkurencingumą. STEP parama nukreipiama per 11 esamų ES fondų. Valstybės narės taip pat gali prisidėti prie programos „InvestEU“, pagal kurią remiamos investicijos į prioritetines sritis. Kroatija galėtų pasinaudoti šiomis iniciatyvomis, kad paremtų ypatingos svarbos technologijų, įskaitant švarias ir efektyviai išteklius naudojančias technologijas, kūrimą ar gamybą;
- (23) be ekonominių ir socialinių uždavinių, kurie sprendžiami įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir naudojantis kitais ES fondais, Kroatija turėtų veiksmingai spręsti uždavinius, susijusius su darbo jėgos ir įgūdžių trūkumu, priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimu ir energijos vartojimo efektyvumu, inovacijomis, prieiga prie įvairių finansavimo šaltinių, verslo aplinka ir socialinė įtrauktimi;
- (24) Kroatijos mokslinių tyrimų ir inovacijų (MTI) rezultatai toliau gerėja, tačiau pažangai trukdo nuolatiniai struktūriniai iššūkiai, visų pirma labai susiskaidęs viešasis mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų sektorius, kurį sudaro daug viešųjų mokslinių tyrimų institutų ir universitetų fakultetų. Didelis šių subjektų skaičius mažina išteklius ir trukdo bendradarbiauti, todėl sumažėja mokslinių tyrimų rezultatų ir verslo bei akademinės bendruomenės bendradarbiavimo ir technologijų perdavimo galimybių. Nors Kroatija pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įgyvendina reformas, kuriomis siekiama sumažinti viešųjų mokslinių tyrimų institucijų skaičių, būtų naudinga padidinti šių pastangų aprėptį, užmojus ir įgyvendinimo tempą. Viešųjų išlaidų moksliniams tyrimams ir plėtrai lygis, išreikštas BVP dalimi, tebėra mažesnis už ES vidurkį ir pastaraisiais metais nekito. Verslo išlaidų moksliniams tyrimams ir plėtrai dalis ir įmonių inovacijų sistemų įsisavinimas taip pat tebėra gerokai mažesni už ES vidurkį, o tai prisideda prie neoptimalių veiklos rezultatų;

- (25) Kroatijos finansavimo aplinka vis dar daugiausia remiasi bankais, o rinka grindžiamas finansavimas atlieka palyginti mažesnę vaidmenį. Įmonės ir toliau labai priklausomos nuo vidaus lėšų ir bankų paskolų, o galimybės naudotis namų ūkių santaupomis per kapitalo rinkas tebėra ribotos dėl vis dar mažo tiesioginio neprofesionaliųjų investuotojų dalyvavimo, nepaisant tam tikros pažangos. Nacionalinių institucinių investuotojų, pvz., pensijų fondų ir draudikų, vaidmuo finansuojant novatoriškas įmones yra ribotas. Palyginti mažas vidaus kapitalo rinkų dydis ir likvidumas riboja rizikos kapitalo ir privataus kapitalo investuotojų pasitraukimo galimybes, todėl didėja novatoriškų įmonių finansavimo trūkumas. Reformomis pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir kapitalo rinkų plėtros strategiją siekiama skatinti regioninę integraciją, skaitmenizaciją ir finansavimo galimybių įvairinimą. Reikia toliau daryti pažangą didinant rizikos kapitalą, privatų akcinį kapitalą ir finansinį raštingumą bei gerinant investicinę aplinką;

- (26) kaip nustatyta Konkurencingumo kelrodyje, visos ES, nacionalinės ir vietos institucijos privalo dėti daug pastangų, kad būtų parengtos paprastesnės taisyklės ir paspartintos administracinės procedūros. Komisija nustatė plataus užmojo administracinės naštos mažinimo tikslus: bent 25 % ir bent 35 % MVĮ atveju. Ji taip pat sukūrė naujų priemonių šiems tikslams pasiekti, įskaitant sistemingą ES teisės aktų testavimą nepalankiausiomis sąlygomis ir aktyvesnį suinteresuotųjų subjektų dialogą. Kad pasiektų šį užmojį, Kroatija taip pat turi imtis veiksmų. 66 % įmonių mano, kad joms vykdyti verslą Kroatijoje trukdo sudėtingos administracinės procedūros¹⁶. Kroatijos verslo aplinkai neigiamą poveikį ir toliau daro struktūriniai iššūkiai: darbo jėgos ir įgūdžių trūkumas, reguliavimo sudėtingumas ir administracinis neefektyvumas yra pagrindinės investicijų ir ekonomikos augimo kliūtys. Reguliavimo kliūtys tokiuose sektoriuose kaip mažmeninė prekyba ir tam tikrų profesijų reguliavimo kliūtys riboja konkurenciją, o vėlavimas perkelti ES direktyvas į nacionalinę teisę didina netikrumą ir reguliavimo našta įmonėms. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytos priemonės, kuriomis siekiama skaitmenizuoti viešąjį administravimą, skatinti konkurenciją ir supaprastinti procedūras, yra svarbūs žingsniai į priekį. Tačiau būtų naudinga padidinti reguliavimo supaprastinimo ir administracinio modernizavimo aprėptį, užmojus ir tempą;

¹⁶ Greitoji apklausa „Businesses’ attitudes towards corruption in the EU“, „Eurobarometro“ ataskaita (2024 m. balandžio mėn.).

- (27) Kroatijos viešojo administravimo teritorinis susiskaidymas daro neigiamą poveikį jo efektyvumui ir didina regioninius skirtumus. Taip pat vietos lygmeniu trūksta pusiausvyros tarp atsakomybių ir išteklių. Tai prisideda prie nevienodos visoje šalyje teikiamų viešųjų paslaugų kokybės ir didina administracines išlaidas, nes daugelis mažų vietos valdžios institucijų neturi tinkamų finansinių ir administracinių išteklių jų kompetencijai priklausančioms paslaugoms teikti. Nors ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytomis priemonėmis padedama mažinti didelį susiskaidymą teikiant finansines paskatas vietos valdžios vienetų susijungimui skatinti, šiomis paskatomis ir toliau daugiausia dėmesio skiriama funkcijų sujungimui, o vietos valdžios institucijų faktinis susijungimas tebėra ribotas. Būtų naudinga išplėsti paskatų taikymo sritį kartu su galimais teisėkūros veiksmais siekiant užtikrinti, kad būtų naudojamosi faktiniais susijungimais;

- (28) 2024 m. pirmąjį pusmetį elektros energijos kaina įmonėms ir (arba) pramonės vartotojams Kroatijoje buvo trečia didžiausia ES. Tai ir toliau stabdo Kroatijos bendrovių kaštų konkurencingumą. Nepaisant 2024 m. rekordiška, t. y. 397 MW, padidėjusių saulės energijos pajėgumų, saulės energijos dalis elektros energijos gamyboje tebėra nedidelė – mažiau nei 6 %. Atsižvelgiant į tai, kainų lygį galėtų sumažinti sparčiau diegiami nauji atsinaujinančiųjų išteklių energijos, ypač saulės energijos, pajėgumai ir su neiškastiniais ištekliais susiję lankstumo sprendimai. Vis didesniai didelio masto atsinaujinančiųjų energijos išteklių, įskaitant saulės energiją, naudojimui trukdo neaiški reguliavimo sistema, nes nacionalinė energetikos reguliavimo institucija (HERA) dar turi priimti atnaujintus prijungimo prie tinklo mokesčius, o tai kelia netikrumą potencialiems investuotojams ir galiausiai sutrukdė projektams užsitikrinti finansavimą. Didesnės investicijos į elektros tinklą, neapsiribojant investicijomis, įtrauktomis į Kroatijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, bus labai svarbios siekiant skatinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą Kroatijoje. Trumpuoju laikotarpiu tam reikės priemonių, kuriomis būtų skatinami hibridinio kaupimo ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektai. 2023 m. tik 24 % namų ūkių vartotojų turėjo įrengtus išmaniuosius skaitiklius, o tai yra gerokai mažiau nei ES 80 % tikslas. Kad būtų galima visapusiškai išnaudoti padidėjusį atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimą, reikės skirti didelį finansavimą išmaniųjų skaitiklių diegimui, neapsiribojant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytomis priemonėmis ir dinamiškomis sutartimis, kad vartotojai įgytų daugiau galių ir būtų skatinamas paklausos atsakas. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų diegimo, be kita ko, daugiabučiuose pastatuose, administracinių procedūrų peržiūra ir supaprastinimas padėtų sumažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro. Taip pat reikėtų peržiūrėti energetikos bendrijų steigimo administracines procedūras, nes registruotų energetikos bendrijų skaičius tebėra mažas;

- (29) energijos vartojimo efektyvumo priemonės yra būtinos, kad būtų išlaikytas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu suteiktas teigiamas postūmis ir paspartinta pažanga šiose srityse: i) pastatų renovacijos; ii) efektyviai energiją vartojančio būsto, ypač socialinio būsto, pasiūlos; ir iii) dujinių ir skystojo kuro katilų pakeitimo šilumos siurbliais ir kitais efektyvesniais ir ekologiškesniais sprendimais. Su elektrifikacija susijusiems atitinkamiems kainų signalams taip pat trukdo mokesčių našta, neproporcingai tenkanti tiek namų ūkių, tiek pramoninių vartotojų vartojamai elektros energijai. Atsižvelgiant į su klimatu susijusią riziką ir jos galimą ekonominį poveikį, Kroatijai taip pat būtų naudingas spartesnis prisitaikymas prie klimato kaitos ir hidrologinis atsparumas, sparčiai įgyvendinant ir atidžiai stebint prisitaikymo prie klimato kaitos ir tvarios vandentvarkos politiką, grindžiamą gamtos procesais paremtomis ir klimato kaitos poveikiui atspariomis investicijomis į strateginę infrastruktūrą;

- (30) kelių transportas yra dažniausiai naudojama ir keleivių, ir krovinių vežimo Kroatijoje rūšis. Reformos ir investicijos pagal Kroatijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, pvz., geležinkelių infrastruktūros modernizavimas, ekologiško transporto skatinimas ir intelektinių transporto sistemų diegimas, jau padeda siekti šių tikslų. Vis dėlto ir toliau būtina dėti nuolatinės pastangas. Transporto infrastruktūros ir geležinkelių riedmenų modernizavimas, viešojo transporto naudojimo didinimas ir tolesnis jo žalinimas, intelektinių transporto sistemų diegimas ir visai netaršių transporto priemonių naudojimo skatinimas, pavyzdžiui, persvarstant mokesčių paskatas, gali labai prisidėti prie transporto sektoriaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir sumažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro bei energijos poreikį. 2023 m. Kroatijoje atsinaujinančiųjų išteklių degalų dalis transporto sektoriuje buvo mažiausia ES (0,9 %, palyginti su 10,8 % ES vidurkiu). Peržiūrėjus biodegalų maišymo taisykles būtų galima paskatinti naudoti alternatyviuosius degalus. Kroatijos subsidijos iškastiniam kurui vis dar didelės ir iki 2030 m. jų laipsniškai panaikinti neplanuojama. Visų pirma pirmenybė galėtų būti teikiama subsidijų iškastiniam kurui laipsniškam panaikinimui, kai jomis nei tikslingai reaguojama į energijos nepriteklį, nei sprendžiamos realios energetinio saugumo problemos, ir kai jos trukdo elektrifikacijai ir nėra itin svarbios pramonės konkurencingumui. Kroatijoje subsidijos iškastiniam kurui, pvz., toliau taikoma laikina naftos produktų ir dujų viršutinė kainos riba, taip pat dalinis akcizo už komercinio transporto dyzeliną grąžinimas yra ekonomiškai neefektyvūs, išlaiko priklausomybę nuo iškastinio kuro ir neskatina elektrifikacijos, perėjimo prie visai netaršių transporto priemonių ir kitų tvarių sprendimų;

- (31) Kroatijos darbo rinkoje tebėra teigiamų tendencijų, tačiau nuolatiniai struktūriniai ir regioniniai iššūkiai daro neigiamą poveikį konkurencingumui ir augimo potencialui. Pranešama apie darbo jėgos ir įgūdžių trūkumą daugelyje sektorių, o užimtumo lygis, visų pirma pažeidžiamų grupių, pvz., vyresnio amžiaus žmonių, žemos kvalifikacijos darbuotojų ir neįgaliųjų, tebėra žemesnis už ES vidurkį. Labai padidėjo asmenų su negalia užimtumo skirtumas, dėl kurio padidėjo nepalankioje padėtyje esančių grupių skurdo ir socialinės atskirties rizika. Ribotas dalyvavimas suaugusiųjų mokymosi programose, ypač už sostinės regiono ribų, trukdo ugdyti su darbo rinka susijusius įgūdžius ir prisideda prie įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitikties. Kroatija įgyvendina įvairias priemones, skirtas darbo rinkos poreikiams tenkinti, o kai kurios iš jų remiamos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu ir „Europos socialiniu fondu +“. Šios priemonės apima aktyvią darbo rinkos politiką, kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo programas ir reformas, kuriomis siekiama geriau integruoti užsienio darbuotojus į darbo rinką. Tačiau šias pastangas reikia intensyvinti ir didinti jų veiksmingumą atidžiau orientuojantis į pažeidžiamas grupes, šalinant mokymo spragas, skatinant suaugusiųjų dalyvavimą mokymosi veikloje ir gerinant su darbo rinka susijusius įgūdžius, be kita ko, rengiant aukštos kokybės mokymo programas įvairiais švietimo lygmenimis. Švietimo sistemos reformos pažanga padėtų užtikrinti aktyvesnį dalyvavimą ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros programose ir daugiau mokymo laiko mokyklose, stiprinant pagrindinius įgūdžius ir suteikiant geresnį pagrindą tolesniam švietimui ir įgūdžių įgijimui. Reikia toliau dėti pastangas, kad būtų padidinta kvalifikuotų matematikos ir fizikos mokytojų dalis, kad būtų pagerinti šie įgūdžiai ir aktyviau renkamosi studijuoti gamtos mokslus, technologijas, inžineriją ir matematiką (STEM);

- (32) nepaisant tam tikros pažangos ir didelių politinių pastangų, Kroatija ir toliau susiduria su dideliais socialiniais iššūkiais. Skurdo ir pajamų nelygybės lygis vis dar aukštas, ypač tarp vyresnio amžiaus žmonių, asmenų su negalia ir kaimo vietovėse gyvenančių asmenų. 2023 m. Kroatijoje skurdo ar socialinės atskirties rizika išliko didelė. Socialinių pervedimų (išskyrus pensijas) poveikis skurdo mažinimui yra vienas iš silpniausių ES, o minimalių pajamų sistemų ir bedarbio pašalpų adekvatumas ir aprėptis tebėra riboti. Pensijos yra palyginti mažos, o sistemos tvarumui kelia iššūkių demografinis spaudimas ir ankstyvo išėjimo į pensiją istorija. Ilgalaikės priežiūros prieinamumas yra ribotas, o galimybės gauti priežiūrą namuose ir bendruomeninę globą yra nepakankamos, todėl prižiūrintiesiems asmenims, ypač moterims, tenka neproporcinga priežiūros našta, o tai reiškia, kad šie asmenys rečiau dirba arba ieško darbo. Veiksmingai ir koordinuotai įgyvendinant 2030 m. nacionalinės būsto politikos planą būstas taptų prieinamesnis. Šių problemų sprendimas taip pat padėtų remti aukštynkryptę socialinę konvergenciją, kaip matyti iš Komisijos tarnybų atliktos socialinės konvergencijos sistemos antrojo etapo šalių analizės¹⁷;

¹⁷ [Commission Staff Working Document: Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework \(SCF\), SWD\(2025\) 95 final.](#)

- (33) netolygus gydytojų pasiskirstymas yra didelė kliūtis gauti sveikatos priežiūros paslaugas atokiuose ir (arba) kaimo regionuose. Darbuotojų trūkumo problemai spręsti reikia iniciatyvų, kuriomis būtų didinamas sveikatos priežiūros darbuotojų skaičius ir gerinamas mokymas, įdarbinimas ir išlaikymas, ypatingą dėmesį skiriant geografiniams skirtumams. Internetu teikiamomis sveikatos priežiūros paslaugomis besinaudojančių gyventojų dalis yra viena mažiausių ES. Nors nuotolinės medicinos paslaugos atokiose ir salų vietovėse remiamos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, reikia bendromis pastangomis skatinti vienodas galimybes naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis, ypač pirmine ir ambulatorine priežiūra;
- (34) atsižvelgdama į glaudžias euro zonos valstybių narių ekonomikos tarpusavio sąsajas ir jų kolektyvinį indėlį į ekonominės ir pinigų sąjungos veikimą, 2025 m. Taryba rekomendavo euro zonos valstybėms narėms, be kita ko, įgyvendinant savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, imtis veiksmų 2025 m. rekomendacijai dėl euro zonos ekonominės politikos įgyvendinti. Kroatijai skirtos 2, 3, 4 ir 5 rekomendacijos padeda įgyvendinti 2025 m. rekomendacijoje išdėstytą pirmą euro zonai skirtą rekomendaciją dėl konkurencingumo, 4 ir 5 rekomendacijos padeda įgyvendinti antrą euro zonai skirtą rekomendaciją dėl atsparumo, o 1 rekomendacija padeda įgyvendinti trečią euro zonai skirtą rekomendaciją dėl makroekonominio ir finansinio stabilumo,

REKOMENDUOJA Kroatijai 2025 ir 2026 m. imtis šių veiksmų:

1. Didinti bendras išlaidas gynybai bei saugumui ir stiprinti pasirengimą, kartu užtikrinant skolos tvarumą laikantis 2025 m. kovo 6 d. Europos Vadovų Tarybos išvadų. Laikytis 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomenduoto didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo ir kartu pasinaudoti galimybe pagal nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą didinti gynybos išlaidas.
2. Atsižvelgiant į pagal Reglamentą (ES) 2021/241 taikomus reformų ir investicijų užbaigimo laiku terminus, paspartinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano, įskaitant skyrių „REPowerEU“, įgyvendinimą. Paspirtinti sanglaudos politikos programų (ERPF, TPF, ESF+, Sanglaudos fondo) įgyvendinimą, pasinaudojant, kai tinkama, laikotarpio vidurio peržiūros teikiomomis galimybėmis. Optimaliai pasinaudoti ES priemonėmis, įskaitant programos „InvestEU“ ir Europos strateginių technologijų platformos teikiamas galimybes, siekiant padidinti konkurencingumą.
3. Spręsti viešųjų mokslinių tyrimų institutų ir universitetų susiskaidymo problemą susitarimuose dėl veiklos rezultatų nustatant tikslus, kuriais būtų skatinamas konsolidavimas, bendradarbiavimas ir, kai aktualu, susijungimai, finansinėmis paskatomis remiant mokslo rezultatus ir viešųjų investicijų į mokslinius tyrimus ir plėtrą grąžą. Skatinti investicijas į mokslinius tyrimus ir inovacijas. Didinti įmonių galimybes naudotis įvairiais finansavimo šaltiniais ir skatinti kapitalo rinkas toliau sudarant palankesnes sąlygas neprofesionaliesiems investuotojams dalyvauti jose, be kita ko, obligacijų rinkoje, šalinant įtraukimo į biržos sąrašus kliūtis ir stiprinant įmonių valdymą, kad būtų padidintas akcijų rinkos patrauklumas. Toliau paprastinti reguliavimą, tobulinti reguliavimo priemones ir mažinti administracinę naštą pasitelkiant skaitmenizaciją, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos verslo kūrimui ir plėtrai. Stiprinti vietos lygmens viešojo administravimo gebėjimus ir veiksmingumą sujungiant funkcijas ir (arba) savivaldybes.

4. Spręsti didelių elektros energijos kainų įmonėms problemą spartinant atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų diegimą ir prijungimą prie tinklo. Toliau modernizuoti elektros energijos perdavimo ir skirstymo tinklus, investuoti į elektros energijos kaupimą ir paspartinti išmaniųjų skaitiklių diegimą. Supaprastinti leidimų išdavimą, be kita ko, energetikos bendrijoms, ir supaprastinti fotovoltinių saulės energijos įrenginių įrengimo daugiabučiuose pastatuose procedūras. Spartinti energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimą, visų pirma gyvenamuosiuose pastatuose ir mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro šildymo sektoriuje, be kita ko, paspartinant veiksmingų ir ekologiškų sprendimų, pavyzdžiui, šilumos siurblių, naudojimą. Mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro ir energijos paklausą transporto sektoriuje skatinant tvarų miesto transportą, geležinkelius ir kelių transporto elektrifikaciją, įskaitant tikslinių mokesčių paskatų peržiūrą. Imtis konkrečių veiksmų siekiant laipsniškai panaikinti subsidijas iškastiniam kurui, visų pirma transporto sektoriuje. Spręsti pastaruoju metu sumažėjusios atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalies transporto sektoriuje klausimą.
5. Mažinti darbo jėgos ir įgūdžių trūkumą šalinant kliūtis dalyvauti darbo rinkoje, užtikrinant stipresnį švietimo pagrindą visais lygmenimis, visų pirma baziniams ir gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (STEM) sričių įgūdžiams, stiprinant kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą, geriau nukreipiant aktyvią darbo rinkos politiką į pažeidžiamas grupes ir stiprinant pastangas pritraukti, ugdyti ir išlaikyti specialistus. Stiprinti darbo rinkos politiką ir jos koordinavimą su socialinėmis tarnybomis. Mažinti skurdą ir pajamų nelygybę didinant socialinių išmokų, įskaitant pensijas, adekvatumą, kartu išlaikant fiskalinį tvarumą. Gerinti galimybes gauti oficialią ilgalaikę priežiūrą namuose ir bendruomeninę globą. Skatinti subalansuotą geografinę sveikatos priežiūros darbuotojų ir įstaigų pasiskirstymą, investicijas į e. sveikatą ir glaudesnę visų lygmenų viešojo administravimo institucijų bendradarbiavimą sveikatos politikos srityje.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė